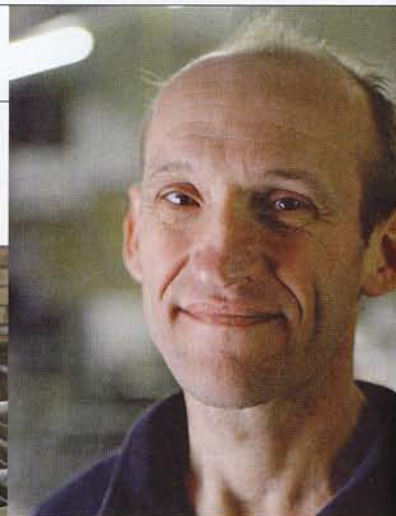

John Lamers

Een Amerikaans weeg- en selectiestation zorgt ervoor dat de vleesvarkens van Nick Sanders van verschillend gewicht een verschillend rantsoen kunnen vreten.

Foto's: Gerard Ddamoiseaux

Nick Sanders kiest voor grote groepen én Comfort Class:

Alle welzijnseisen voor vleesvarkens ingevuld

De overstap naar grote groepen vleesvarkens met een weeg- en selecteerstation is een grote stap voor het welzijn van vleesvarkens. Daardoor kan Nick Sanders tegelijkertijd alle welzijnspunten voor de Comfort Class invullen. De verwachtingen zijn hooggespannen. Werkt de verbouwde zeugenstal naar wens, dan bouwt Sanders zijn nieuwe stal volgens hetzelfde principe.

Bedrijfsgegevens

Nick Sander, Den Dungen (N-Br)

Oude situatie

zeugen in grote groepen met voerstations	125
vleesvarkens (beren en gelten)	710

Nieuwe situatie

vleesvarkens bestaand	710
vleesvarkens in verbouwde grote groep	640
vleesvarkens in toekomstige nieuwbouw	ca. 2.700

Nick Sanders liep al langer rond met het idee om zijn gesloten bedrijf met 125 zeugen en 710 vleesvarkenplaatsen om te bouwen. De keuze was al gevallen op een volledige omschakeling naar vleesvarkens. Maar dan wel anders dan anders, want Sanders is een actief lid van het netwerk Grote groepen vleesvarkens. Dit netwerk onderzocht uitgebreid de mogelijkheden van het houden van vleesvarkens in groepen van 200 tot 300 vleesvarkens. Daarbij zorgt een automatisch weeg- en selecteerstation ervoor dat varkens van verschillend gewicht een verschillend rantsoen kunnen vreten. En bij het afleveren selecteert het station automatisch de slachtrijpe vleesvarkens uit. De ervaringen van het netwerk en een studiereis naar de VS waren doorslaggevend. Sanders koos voor groepen van 300 of meer vleesvarkens én hij koos voor het weeg- en selectiestation ProSort van GroMaster. Sanders is de eerste varkenshouder op het Europese vasteland die dit station aanschaft. "Hiermee kan ik de dieren in drie groepen sorteren en voeren: lichte varkens, zware varkens en een middengroep. De continue weging geeft voortdurend informatie over de groei, waardoor ik tijdens de ronde al kan sturen met voersoorten." De eenvoudige, open en stevige uitvoering en de lage instap van het weegplateau zijn ook in het voordeel van de ProSort. De varkens staan hierdoor niet te dralen bij de ingang van het weegstation.

Nederlandse drempels

Vleesvarkens in grote groepen staan meestal op volledig rooster of op stro. In Nederland is huisvesting in een strostal niet aantrekkelijk. Varkenshouders moeten stro tegen hoge prijzen inkopen, het kost veel arbeid en stro levert risico's op voor de gezondheid van de varkens en de mens. In het buitenland is een volledig roostervloer gewild. Niet alleen omdat die is toegestaan, maar ook omdat het mestgedrag van vleesvarkens nog wel eens verandert in de loop van de ronde. In Nederland is echter een vloer die voor veertig procent dicht is, ver-

plicht. Sanders koos er daarom voor eerst zijn bestaande biggen- en kraamstal om te bouwen voor grote groepen vleesvarkens. Daardoor kan hij experimenteren met de invulling van de dichte vloer. "Natuurlijk loop ik een risico. Zeker omdat de Comfort Class minimaal 1 m² ruimte voor de zware vleesvarkens eist. Terwijl ik normaal met groepen groter dan 40 varkens naar 0,9 m² mag. De oppervlakte per dier is in het buitenland lager. Bovendien liggen de vleesvarkens op volledig rooster. Grote vraag is of wij met meer ruimte meer vervuiling krijgen."

Sanders vormt in de bestaande stal twee groepen met bij de opstart 320 varkens per groep. Gedurende de ronde wil hij dieren uitselcteren, zodat hij aan het einde voldoet aan de eis van 1 m² per vleesvarken. De uitgeslecteerde varkens gaan naar een restafdeling in dezelfde stal. Het gaat vooral om dieren die om de een of andere reden in groei achterblijven of een gezondheidsprobleem hebben.

Transportbanden

In de bestaande stal is het grootste deel van de bestaande dichte vloeren blijven zitten. Op enkele looppaden zijn nieuwe roosters gekomen. Om aan 40 procent dichte vloer te komen, legt Sanders transportbanden op de roosters. "Deze banden zijn heel stug en er zit geen ijzer in. Ik heb er al jaren succes mee in de biggenstal. De banden blijven goed en zijn niet aangevreten. Kennelijk is het rubber te stug." Door te schuiven met de rubber matten, hoopt Sanders proefondervindelijk de beste plaats voor de dichte vloer te bepalen.

Naast weinig tot geen ervaring met dichte vloeren is er ook onvoldoende ervaring met de ventilatie in grote groepen. Amerikaanse bedrijven gebruiken vanwege de enorme temperatuurverschillen tussen zomer en winter vooral een combinatie van twee systemen: onderafzuiging en plafondinlaat in de winter en lengteventilatie met grote capaciteit in de zomer. Het sterk wisselende Nederlandse klimaat zorgt echter ook voor grotere verschillen tussen dag- en nachttemperatuur en voor vochtige lucht. Met gestuurde inlaatkleppen hoopt Sanders te zorgen voor een goed ventilatiepatroon.

Ook Comfort Class

Sanders pioniert niet alleen met de grote groepen. Hij implementeert tegelijkertijd ook nog alle punten van de Comfort Class in de stal. De Comfort Class benoemt de basisbehoeften van het vleesvarken in tien punten:

1. Verzadiging: voldoende eten en drinken. De varkens kunnen onbeperkt vreten en drinken

in de afgescheiden vreetruimte. Sanders kan hierbij toch nog sturen doordat hij drie verschillende voersoorten kan voeren. Daarbij komen er in de ene afdeling gelten en in de andere afdeling borgen.

2. Rust: afgebakende ligplaats. De grote groepen en het weegstation helpen hierbij. In de afdeling staan enkele schotten en hekken die de rustgedeeltes afscheiden. Het vreten gebeurt in een afgescheiden ruimte. Verder is er nog voldoende ruimte voor activiteit en een mestplaats.

3. Exploratie: natuurlijk en verkennend gedrag. Door de grote ruimte met de verschillende functiegebieden is ook dit punt ingevuld.

4. Sociaal contact: samenleven in grotere groepen. De keuze voor een grote groep vleesvarkens biedt hiertoe ruimschoots de mogelijkheid.

5. Excretie: speciale plekken om te mesten en urineren. In de grote groep komen twee plekken die zijn bedoeld als mestplaats. Sanders maakt daarbij zelf een soort varkenstoilet waar ze rustig kunnen mesten en urineren.

6. Comfortgedrag: zichzelf goed kunnen verzorgen. Dat vult Sanders in met een zeugenborstel, een strooiselbak en een wroetbak.

7. Locomotie: voldoende ruimte om te bewegen. De grote ruimte die zorgt voor minimaal 1 m² per dier waarborgt dat.

8. Gezondheid: geen ongemak van ziekten. Dat is wel een heel logische eis, vindt Sanders. Daar voldoe je als varkenshouder natuurlijk altijd aan.

9. Thermocomfort: een behaaglijke temperatuur, niet te warm of te koud. Met behulp van de gestuurde inlaatkleppen en het hoge plafond, is de verwachting dat de klimaatbeheersing goed is. Tevens hebben de varkens voldoende ruimte om de meest geschikte ligplaats te kiezen.

10. Veiligheid: plekken om rustig te eten en zich terug te trekken. Rustig eten is gewaarborgd via het weegstation en de verdeling van de afgescheiden vreetruimtes in drie groepen. Daarnaast is er voldoende ruimte voor een varken om een eigen plekje te zoeken.

Sanders is ervan overtuigd dat de combinatie van grote groepen en Comfort Class gaat lukken: "Maar natuurlijk ben ik wel heel benieuwd naar de groei en de uiteindelijke classificatie. Het is natuurlijk uniek dat je tijdens de ronde de groeigegevens van de varkens ziet en daardoor kunt bijsturen." De varkenshouder is blij dat hij nu mede dankzij de Comfort Class kan experimenteren in een omgebouwde bestaande stal. "Dan kan ik straks de ervaringen gebruiken bij nieuwbouw. Dat ik ook daarbij moet voldoen aan de consumentenwens voor meer welzijn is logisch."